

تأثیر خلاقیت و مهارت مدیران در پیشبرد اهداف آموزشی آموزش و پرورش منطقه یک تهران

غزاله مهنا

دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه تحقیقات آموزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

یلدا دلگشایی

استادیار گروه مدیریت آموزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

y.delgoshaei@gmail.com

بهارک شیرزاد کبریا

استادیار گروه مدیریت آموزشی و آموزش عالی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۴/۹

چکیده

مهارت و خلاقیت مدیران آموزشی به عنوان یکی از ارکان اساسی دستگاه آموزش و پرورش، نقش تعیین کننده‌ای در پیشبرد اهداف آموزش و پرورش ایفا می‌کنند. به همین سبب مهارت و خلاقیت مدیران باید ارزشیابی شوند تا میزان هم سویی آنها با اهداف آموزشی مشخص شود. هدف بررسی تأثیر خلاقیت و مهارت مدیران در پیشبرد اهداف آموزشی آموزش و پرورش منطقه ۱ تهران است. بر این اساس پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و بر مبنای روش، یک پژوهش توصیفی - پیمایشی است. جامعه آماری تحقیق ۵۱۴ نفر از مدیران مدارس دوره اول متوسطه پسرانه منطقه ۱ شهر تهران بود. جهت تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شد، به طوری که ۲۲۰ نفر به عنوان نمونه به شیوه نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب و به صورت پرس لاین به پرسشنامه پژوهش پاسخ دادند. ابزار پژوهش پرسشنامه خلاقیت تورنس (۱۹۶۳)، مهارت‌های مدیران کاتز (۲۰۰۰) و پرسشنامه محقق ساخته پیشبرد اهداف آموزشی بود. روایی ابزار ابتدا به روش روایی محتوایی مورد تأیید اساتید گروه مدیریت آموزشی قرار گرفت، سپس با استفاده از میانگین واریانس استخراج شده یا AVE روایی سؤالات تأیید شد. جهت تأیید پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده و پایایی تمامی سؤالات بالاتر از ۰/۷ گزارش و مورد تأیید قرار گرفت. جهت تحلیل فرضیه‌های پژوهش از روش معادلات ساختاری با نرم افزار لیزرل (lisrel8.8) استفاده شده است. بر اساس نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها مشخص شد خلاقیت ($t=11.50$, $P\text{-value}=0.001$) و مهارت ($t=5.60$, $P\text{-value}=0.001$) مدیران در پیشبرد اهداف آموزشی آموزش و پرورش منطقه ۱ تهران تأثیر دارد و خلاقیت مدیران، مجموعاً ۶۳ درصد از تغییرات پیشبرد اهداف آموزشی را پیش‌بینی می‌کند و مهارت مدیران، مجموعاً ۴۹ درصد از تغییرات پیشبرد اهداف آموزشی را پیش‌بینی می‌کند.

نتیجه این پژوهش نشان داد، خلاقیت و مهارت مدیران در پیشبرد اهداف آموزشی آموزش و پرورش منطقه ۱ تهران تأثیر دارد.

واژه‌های کلیدی: خلاقیت، مهارت مدیران، پیشبرد اهداف آموزشی، آموزش و پرورش.

۱- مقدمه

آموزش و پرورش رشته‌ای بسیار تخصصی و پیچیده است که اداره آن نیاز به کارشناسان مجرب عالم و توانا داشته و از عهده هر کس که مختصر تجارب عملی و آشنایی با مدیریت دارد، بر نمی‌آید، نقش مدیران آموزشی، سازمان‌دهی مؤثر و بسیج منابع انسانی، مادی، مالی و هدایت فعالیت‌های اجرایی برنامه‌های آموزشی است (دلاور و همکاران ۱۳۹۸: ۱۵). آموزش و پرورش در هر کشوری با اهدافی خاص و متفاوت، انجام می‌گیرد؛ اما آنچه در همه این آموزش‌ها مورد توجه است، اهداف کلی و غایی‌اند. اهداف آموزش و پرورش، باید به کیفیت تحصیل، نگرش‌ها و احساسات خاصی مربوط باشند تا آموخته‌های مدرسه، در جامعه سودمند افتد و دانش‌آموزان را برای زندگی در آن جامعه آماده سازد (غفران و همکاران^۱، ۲۰۲۱). نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد که پیشبرد اهداف آموزشی در ادارات آموزش و پرورش مستلزم استفاده بهینه از منابع و ارائه کیفیت خدمات مناسب با استفاده از راهکارهای مدیریتی مناسب و بجا است (کان و همکاران^۲، ۲۰۲۱). نبود سبک مدیریتی صحیح در سازمان به موقعیت نامطلوب در پیشبرد اهداف آموزشی منجر می‌شود که در آن مراکز آموزشی مانند مدارس، کارایی و کفایت خود را از دست دهد و از دستیابی به اهداف خویش باز ماند (پینار^۳، ۲۰۲۱). از این رو ایجاد و تقویت رفتارهای مناسب در مدیران، باعث بهبود اهداف آموزشی می‌شود، در این راستا یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر پیشبرد اهداف آموزشی، خلاقیت و مهارت مدیران آموزشی است (مقامی و آصفی، ۱۳۹۲). سام خانیان (۱۳۹۱) چنین بیان می‌دارد که خلاقیت و نوآوری، از مهم‌ترین اهداف آموزش و پرورش و جزء مهم‌ترین رسالت‌های سازمان‌های آموزشی است. در توسعه و تقویت خلاقیت در سازمان‌های آموزشی، بیش از همه، عامل مدیریت خلاق و نوآور، مؤثر و اثرگذار است زیرا نگرش و اعتقاد مدیران آموزشی به خلاقیت و نوجویی در خود سازمان، می‌تواند محیط آموزشی را به کانون تغییرات و نوآوری مبدل سازد؛ بنابراین اگر مدیران مدارس در کنار مهارت‌های مدیریتی از دانش و مهارت خلاقیت و نوآوری نیز برخوردار باشند، زمینه‌های ایجاد رشد در آموزشگاه فراهم می‌شود (هاشمی، ۱۳۹۷: ۳۸).

خلاقیت را تکانه ذهنی برای رام کردن تنش‌های درونی دانسته‌اند، هر کس توانسته باشد قالب‌های معروف را با تشبیه سازی یا استعاره سازی خود بیشتر بشکند، توان بیشتری برای آفرینش گری دارد. مدیر خلاق، مدیری قالب شکن است، ولی

پذیرش مدیری خلاق و آفرینش گر برای اکثر انسان‌ها که در قالب‌های موجود محصورند، سخت و دشوار است (شفیعی مطهر، ۱۴۰۰: ۶۸-۵۹). از این رو مدیر آموزشی باید در سه بعد دانایی؛ توانایی و خلاقیت، مهارت داشته باشد دانایی مدیر به مهارت‌های سه‌گانه ادراکی؛ انسانی و فنی او اشاره دارد. توانایی مدیر به توانایی جسمی و روانی و عاطفی و عقلی و ذهنی تو جه دارد و خلاقیت مدیر ذهنیت فلسفی و پژوهش‌خواهی و نوآوری را دربر می‌گیرد (یوسف و راخا^۴، ۲۰۱۷).

منظور مهارت مدیران آموزشی، توانایی‌هایی است که مدیران آموزشی دارا بوده و بر این اساس با بهره‌وری از دانش‌ها و فنون و روش‌ها به ایفای وظایف می‌پردازند. به عبارت دیگر، آنان از کفایت علمی و فنی و تخصصی برخوردارند و در بهره‌گیری از فنون و ابزار ورزیدگی دارند (صافی، ۱۳۸۴، ۱۰۹) از آنجاکه مدیران آموزشی باید مورد قبول کارکنان قرار گیرند ایجاد می‌کند که علاوه بر ویژگی‌های عمومی از دانش عمومی و تخصصی به تناسب سطح مدیریت خود، برخوردار باشند. مهارت انسانی، برای تعامل پویا با کارکنان باید اصولی مانند قرار دادن اطلاعات در اختیار همه کارکنان، ایجاد خودمختاری از طریق مرزبندی و جایگزین کردن سلسله‌مراتب با تیم‌های خودگردان را رعایت کنند. مهارت‌های مدیریتی مهم‌ترین عاملی است که می‌تواند در خلاقیت بین مدیران مؤثر باشد (امرانی و همکاران، ۱۴۰۰). مهارت ادراکی، نیز قدرت و توانایی مدیران آموزشی در جهت شناخت و درک مسائل و مشکلات مؤسسه آموزشی است. مدیران واجد این مهارت قادرند به دریافت اطلاعات و تحلیل مسائل سازمان پرداخته و با توجه به اهداف سازمان به تهیه طرح‌ها و ارائه راه‌حل‌ها بپردازند. نتیجه آنکه مدیران واحد مهارت‌های فنی، انسانی و ادراکی از دو خصیصه «کارایی» و «اثربخشی» برخوردارند (بروکس و همکاران^۵، ۲۰۱۹).

از طرفی هر مدیر آموزشی باید در جهت پیشبرد اهداف آموزشی، خلاقیت داشته باشد، خلاقیت یعنی به کارگیری توانایی‌های ذهنی برای ایجاد یک فکر یا مفهوم جدید، تداوم حیات سازمان‌ها به بازسازی آن‌ها بستگی دارد بازسازی سازمان‌ها از طریق هماهنگ کردن اهداف با وضعیت روز و اصلاح و بهبود روش‌های حصول این اهداف انجام می‌شود؛ بنابراین نباید خلاقیت فقط در انحصار مدیران خاصی باشد زیرا آنچه که محکم‌تر از وجود استعداد خلاقیت است، جلوگیری از عوامل بازدارنده‌ی ظهور آن است که به صورت آزادسازی ذهن از پیش‌فرض‌ها و الگوهای زنجیره‌های ذهنی در مدت کوتاهی توان

^۴. Yossef, & Rakha

^۵. Brooks et al.

^۱. Ghofran et al.

^۲. Khan et al.

^۳. Pinar

آموزش و پرورش که وظایف سنگینی را بر عهده دارند برداشته، و خلأهای تحقیقاتی در این زمینه را کاهش دهد.

مهارت و خلاقیت مدیران آموزشی به عنوان یکی از ارکان اساسی دستگاه آموزش و پرورش؛ نقش تعیین کننده‌ای در پیشبرد اهداف آموزش و پرورش ایفا می‌کنند. به همین سبب مهارت و خلاقیت مدیران باید ارزشیابی شوند تا میزان هم‌سویی (هم‌ترازی) آن‌ها با اهداف آموزشی مشخص شود؛ بنابراین مدیران آموزشی باید به مهارت‌های برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، فرماندهی، هماهنگی و کنترل کردن مجهز باشند. همچنین در زمینه مدیریت، دارای مهارت‌های فنی، انسانی و ادراکی باشد، به کار خود به عنوان مدیر آموزشی، نگرشی آگاهانه و علمی داشته باشد، کلیات روش‌ها و فنون تدریس را به خوبی بداند، از سلامت جسمانی، روانی و شخصیتی کامل برخوردار باشد، نظام آموزشی کشور خود را به خوبی بشناسد و از سوابق و تحولات تاریخی آن آگاه باشد، از فلسفه، ارزش‌ها، هدف‌ها و مقاصد کلی آموزشی مطلع باشد، با اندیشه‌ها و نظریه‌های مدیریت و رهبری آشنا باشد و به اقتضای محیط کار خود، آن‌ها را به کار بندد، بر مسئولیت‌ها و وظایف چندبعدی آموزشی، ارشادی، فرهنگی و اجتماعی خود واقف باشد، سابقه آموزشی و معلمی حداقل پنج سال داشته باشد، در زمینه علوم تربیتی و روانشناسی دانش کافی داشته و بتواند معلمان را راهنمایی نماید، روابط و مناسبات متقابل میان مدرسه، خانواده و جامعه را درک کرده و در انجام وظایف محوله آن‌ها را نادیده نگیرد. تا بدین گونه بتواند نقش مؤثری در پیشبرد اهداف تعلیم و تربیت داشته باشد؛ بنابراین با بررسی تأثیر خلاقیت و مهارت مدیران در پیشبرد اهداف آموزشی آموزش و پرورش منطقه ۱ تهران، می‌توان پویایی، رقابت، بهره‌وری، انگیزش، خلاقیت و مهارت را در بین مدیران و کارکنان این مقاطع به وجود آورد. بدین ترتیب گام برداشتن در جهت پیشبرد اهداف آموزشی آموزش و پرورش منطقه ۱ تهران، اهمیت زیادی از نظر تحقیقاتی دارد. لذا با توجه به مطالب بیان شده سؤال اصلی پژوهش عبارت‌اند از این که آیا خلاقیت و مهارت مدیران در پیشبرد اهداف آموزشی آموزش و پرورش منطقه ۱ تهران تأثیر دارد یا خیر؟

خلاقیت و به کارگیری فکری نو در عمل می‌تواند دو برابر افزایش داد (لیچتارسکی^۱، ۲۰۱۸).

سازمان‌های آموزشی از یک سو وظیفه فراهم آوردن زمینه رشد و پرورش خلاقیت و استفاده صحیح و جهت‌دار از استعدادها و توانایی‌های افراد را بر عهده دارند که این خود زمینه‌ساز توسعه فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی و... در جامعه است و از سوی دیگر برای پویایی خود نیازمند پرورش و بهره‌مندی از خلاقیت در سطوح سازمانی می‌باشند (بالینگر^۲، ۲۰۱۹). مهم‌ترین وظیفه آموزشی هدایت جریان آموزشی و یادگیری به‌ویژه تسهیل جریان رشد و پرورش دانش آموزان است. مدیران مدارس اگر برنامه‌هایشان را با روشن‌بینی اجرا نمایند و هدف‌های خود را به صورت قابل فهم و عملی طرح نمایند می‌توانند بازده آموزشی مدارس را بهبود بخشند (استون و دوچمالیو^۳، ۲۰۱۸). از این رو خلاقیت و مهارت مدیران مدارس دارای نقش حیاتی و مکمل در پیشبرد اهداف آموزشی در ادارات آموزش و پرورش است. چراکه آن‌ها، مدیران آموزشی برای آغاز نمودن، گسترش دادن و تسهیل کردن نگرش مثبت نسبت به پیشبرد اهداف آموزشی در مدارس هستند و به عنوان یک رهبر آموزشی، می‌توانند عملکرد کارکنان را ارتقاء دهند (کارث و ایناندی^۴، ۲۰۱۸).

از آنجاکه دیدگاه‌ها، ویژگی‌ها و مهارت و خلاقیت مدیران می‌تواند بر پیشبرد اهداف آموزشی در مراکز آموزش و پرورش اثرگذار باشد، مطالعه این تحقیق از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. به طوری که اندازه‌گیری پیشبرد اهداف آموزشی برای هر سازمانی حائز اهمیت است، زیرا هر سازمان با استفاده از محاسبه پیشبرد اهداف آموزشی، آن سازمان را در راستای رسیدن به اهدافش کمک می‌نماید در واقع خلاقیت و مهارت مدیران در تعیین و شکل‌دهی رفتار و عملکرد مثبت معلمان و کادر آموزشی و رسیدن به اهداف آموزشی سهم بسزایی دارد. از این رو پیشبرد اهداف آموزشی حائز اهمیت است، چراکه در عصر حاضر، هدف از آموزش و پرورش تنها انتقال میراث فرهنگی و تجارب بشری به نسل جدید نیست و ایجاد تغییرات مطلوب در نگرش شناخت‌ها و رفتار انسان جایگاه ویژه‌ای دارد. برای بالا بردن عملکرد تحصیلی، هر کشور منابع هنگفت و بودجه هنگفتی را روی برنامه‌های توسعه حرفه‌ای در سراسر جهان سرمایه‌گذاری می‌کند. با این وجود، وضعیت هنوز به اندازه بهبود نیافته است. لذا این پژوهش که در آموزش و پرورش منطقه ۱ تهران در حال انجام است، قصد دارد با توجه به بررسی خلاقیت و مهارت مدیران آموزشی، گامی مؤثر در جهت پیشبرد اهداف آموزشی در

³ . Easton & Djumalieva

⁴ . Kars & Inandi

¹ . Lichtarski

² . Bollinger

فرضیه‌های پژوهش

- ۱) خلاقیت مدیران در پیشبرد اهداف آموزشی آموزش و پرورش منطقه ۱ تهران تأثیر دارد.
- ۲) مهارت مدیران در پیشبرد اهداف آموزشی آموزش و پرورش منطقه ۱ تهران تأثیر دارد.

پیشینه پژوهش

تحقیقات زیادی پیرامون موضوع تحقیق حاضر انجام شده است: نصری نصرآبادی و همکاران (۱۴۰۱) پژوهشی باهدف نقش مدیران مدارس در تحقق اهداف آموزش و پرورش انجام دادند. بر اساس نتایج مشخص شد مدیریت آموزشی، فرایند هماهنگ کردن استعدادها و آدمی و بهره‌گیری از شرایط محیطی برای اهداف آموزشی است. هدف کلی آموزش و پرورش در هر جامعه‌ای این است که هر فرد را طبق الگوی ارزش‌های فرهنگی، سیاسی، دینی و اجتماعی خود تربیت کرده و انسانی متناسب تحویل جامعه دهد. اهداف آموزش و پرورش سه نقش مهم در مدیریت آموزشی ایفا می‌کنند: املا به فراگیر آموزش و پرورش جهت می‌دهند، ثابته انگیزه حرکت و فعالیت را به وجود می‌آورند و ثالثاً ملاک‌های کنترل و ارزشیابی فعالیت‌های آموزشی را ایجاد می‌نمایند. مدیر آموزشی باید به مهارت‌های برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، فرماندهی، هماهنگی و کنترل کردن مجهز باشند. یوسفی و همکاران (۱۴۰۰) پژوهشی باهدف رابطه بین رهبری آموزشی مدیران و اثربخشی مدرسه با نقش میانجی فرهنگ مدرسه در مدارس دوره اول متوسطه استان اردبیل انجام دادند. نتایج پژوهش نشان داد: بین متغیرهای رهبری آموزشی مدیران، فرهنگ مدرسه و اثربخشی مدرسه، روابط معنادار مثبت وجود دارد. همچنین نقش میانجی کامل فرهنگ مدرسه در رابطه بین رهبری آموزشی مدیران و اثربخشی مدرسه تأیید شد. بر اساس یافته‌های حاصل، می‌توان نتیجه گرفت که رهبری آموزشی و فرهنگ مدرسه می‌تواند به اثربخشی مدارس کمک کند؛ بنابراین مدیران به منظور دستیابی به اثربخشی مدارس، باید فرهنگ مدرسه را توسعه دهند.

کرمانیان (۱۳۹۶) پژوهشی باهدف شناسایی رابطه بین مهارت‌های مدیریتی با اثربخشی مدیران مدارس ابتدایی شهر بابل انجام دادند. یافته‌ها حاکی از آن بود که میانگین مؤلفه‌های مهارت مدیریت و اثربخشی بالاتر از میانگین بودند و بین مؤلفه‌های مهارت مدیریت و اثربخشی در بین مدیران مدارس ابتدایی بابل رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد.

آزاد (۱۳۹۴) پژوهشی باهدف بررسی رابطه بین خلاقیت مدیران و اثربخشی سازمانی مطالعه موردی مدیران مدارس متوسطه شهرستان اردبیل انجام داد. نتایج آزمون فرضیه‌ی پژوهش نیز نشان داد که بین خلاقیت مدیران و اثربخشی سازمانی مدیران مدارس شهرستان اردبیل رابطه معناداری وجود دارد.

رسول پور و همکاران (۱۳۹۳) پژوهشی باهدف نقش مهارت‌های مدیران در ارتقای اهداف و عملکرد نیروی انسانی (مطالعه موردی آموزش و پرورش شهرستان مهاباد) انجام دادند. نتایج نشان داد بین مهارت‌های سه‌گانه مدیران و عملکرد معلمان و مهارت‌های ادراکی از ارتباط قوی‌تری نسبت به دیگر مهارت‌ها با عملکرد معلمان برخوردار است. با توجه به این که بین مهارت‌های سه‌گانه مدیریتی مدیران و عملکرد معلمان رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد، مهارت‌های ادراکی از ارتباط قوی‌تری نسبت به دیگر مهارت‌ها با عملکرد معلمان برخوردار است، پیشنهاد می‌شود اداره آموزش و پرورش با برگزاری دوره‌های تخصصی به منظور ارتقای سطح دانش مهارت‌های مدیریتی مدیران، بتواند گامی مهم در رسیدن به سیاست‌های سازمانی خود بردارد.

محرابی و همکاران (۱۳۹۱) پژوهشی باهدف بررسی رابطه بین خلاقیت کارکنان و اثربخشی سازمانی انجام دادند. نتایج آزمون فرضیه‌های تحقیق نشان داد که بین خلاقیت کارکنان و اثربخشی آموزش و پرورش استان‌های آذربایجان شرقی و اردبیل رابطه معنی‌داری وجود دارد.

ایمانی (۱۳۹۱) پژوهشی باهدف تبیین رابطه مهارت‌های مدیریتی مدیران با جوسازمانی مدارس و رضایت شغلی معلمان از دیدگاه معلمان انجام داد. نتایج نشان داد بین مهارت‌های مدیریتی با جوسازمانی و رضایت شغلی رابطه معناداری وجود دارد و ابعاد مهارت‌های مدیریتی قادر به پیش‌بینی جوسازمانی و رضایت شغلی می‌باشند. بین دیدگاه معلمان زن و مرد در رابطه با جوسازمانی تفاوت معنادار آماری وجود ندارد. دیدگاه معلمان زن و مرد در رابطه با مهارت‌های کلی و نیز مهارت‌های فنی، انسانی و ادراکی با رضایت شغلی متفاوت است. بین دیدگاه معلمان با سوابق خدمتی مختلف از لحاظ مهارت‌های فنی، انسانی و مهارت‌های کلی مدیریتی با جوسازمانی و رضایت شغلی تفاوت معنادار آماری وجود دارد.

سونگایوان و همکاران^۱ (۲۰۲۰) پژوهشی باهدف رابطه مهارت‌های مدیریتی روسای مدارس با اهداف آموزش و عملکرد معلمان: مورد مدارس دولتی در آنتیک، فیلیپین انجام داد. نتایج

¹. Songcayawon et al.

و به کارگیری افراد ماهر برای ایفای نقش مذکور محقق خواهد شد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و بر مبنای روش، یک پژوهش توصیفی-پیمایشی است. جامعه آماری کلیه مدیران مدارس دوره اول متوسطه پسرانه منطقه ۱ شهر تهران بود (۵۱۴ نفر). حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۲۲۰ نفر برآورد شد که به صورت نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل ۱- پرسشنامه ۲۶ سؤالی سنجش خلاقیت تورنس (۱۹۶۳) با چهار خرده مقیاس خلاقیت سیالی، بسیط، ابتکاری و انعطاف‌پذیری، ۲- پرسشنامه مهارت مدیران کاتز (۲۰۰۰) شامل ۵۵ سؤال در سه بعد مهارت فنی (۲۱ سؤال)، مهارت انسانی (۱۷ سؤال) و مهارت ادراکی (۱۷ سؤال) و ۳- پرسشنامه محقق ساخته پیشبرد اهداف آموزشی (۱۵ سؤال) بود که تمامی پرسشنامه‌ها به صورت طیف لیکرت ۵ امتیازی نمره دهی شده است. صالحی (۱۳۹۴) پایایی پرسشنامه مهارت-های مدیران را به روش ضریب پایایی ترکیبی بیشتر از ۰/۷ گزارش و مورد تأیید قرار دادند. درویشی و داودی دهقانی (۱۴۰۱) در پژوهشی روایی پرسشنامه خلاقیت تورنس (۱۹۶۳) را به روش روایی صوری و تحلیل عاملی تأییدی مورد بررسی و تأیید قرار دادند. آلفای کرونباخ محاسبه و مقدار ۸۸/۹ را مورد تأیید قرار دادند. نتایج پایایی و روایی در پژوهش حاضر در جدول (۱) درج شده است. مطابق با یافته‌ها روایی همگرایی تأیید می‌شود ($AVE > 0.5$). پایایی پژوهش نیز تأیید شد ($Alpha > 0.7$). تحلیل فرضیه‌های پژوهش از روش معادلات ساختاری با نرم‌افزار لیزرل (lisrel 8.8) استفاده شد.

نشان داد که رهبران مدرسه مهارت‌های مدیریتی مؤثری را که توسط معلمان ارزیابی می‌شود، نشان دادند. علاوه بر این، این مطالعه ارتباط معناداری را بین مهارت‌های مدیریتی مدیران مدارس و عملکرد معلمان و اهداف آموزشی آشکار کرد؛ بنابراین، محققان توصیه کردند که مهارت‌های مدیریتی مدیران مدارس توسط حوزه‌های نتایج کلیدی که در استانداردهای عملکرد برای مدیران مدارس تقویت شود.

آیپی و پالیسیبو^۱ (۲۰۲۰) پژوهشی باهدف ارزیابی مهارت‌های مدیریتی با اهداف و نیازهای توسعه حرفه‌ای مدیران مدارس متوسطه خصوصی کاتولیک در بانکوک، تایلند انجام دادند. با توجه به ارزیابی عملکرد مهارت‌های مدیریتی مدیران مدارس، اکثر آن‌ها خود را از نظر مهارت‌های مفهومی، مهارت‌های انسانی و مهارت‌های فنی بسیار خوب ارزیابی کردند. نیازهای توسعه حرفه‌ای مدیران مدارس خصوصی کاتولیک از نظر مهارت‌های مفهومی، شناسایی سازمان غیررسمی، بیان استراتژی و توانایی پیش‌بینی است. از سوی دیگر، مدیران مدارس به آموزش در زمینه کنترل تعارض، تولید گزارش و مکاتبات رسمی از نظر مهارت‌های انسانی نیاز دارند. در نهایت، آن‌ها نیاز به توسعه حرفه‌ای در مدیریت مالی، مهارت‌های کامپیوتری و بازاریابی از نظر مهارت‌های فنی دارند.

جاجد^۲ (۲۰۱۶) پژوهشی باهدف رابطه بین پیشبرد اهداف آموزشی پیشرفت تحصیلی و خلاقیت در مقاطع مختلف تحصیلی انجام دادند. مدل‌های رگرسیون چند سطحی رابطه مثبت و درعین حال ضعیف بین پیشرفت مدرسه و خلاقیت را نشان دادند. تالبی کیشومی و همکاران^۳ (۲۰۱۵) پژوهشی باهدف بررسی رابطه بین مهارت‌های مدیران و عملکرد مؤثر آن‌ها در مراکز آموزشی کارشناسی انجام دادند. بر اساس نتایج، هیچ‌یک از ابعاد سه‌گانه مهارت‌های فنی، انسانی و مفهومی مدیران قادر به پیش‌بینی عملکرد مؤثر نبودند. با جذب، آموزش

جدول ۱. نتایج روایی همگرایی متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	متوسط واریانس استخراج ($AVE > 0.5$)	ضریب آلفای کرونباخ ($Alpha > 0.7$)
مهارت مدیران	۰/۵۷۴	۰/۹۴۰
خلاقیت مدیران	۰/۶۲۲	۰/۹۴۵
پیشبرد اهداف آموزشی	۰/۵۰۶	۰/۸۷۶

^۳ . Talebi Klishomi et al.

^۱ . Ibay & Pa-alisbo

^۲ . Gajda et al.

یافته‌ها

در جدول (۲) مشخصات مشارکت‌کنندگان در پژوهش (نمونه مورد مطالعه) درج شده است.

برای بررسی نرمال بودن متغیرهای تحقیق از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شد. بر اساس نتایج حاصل از خروجی می‌توان تصمیم گرفت چون سطح معناداری در متغیرهای پژوهش همگی بیشتر از ۰/۰۵ است بنابراین متغیرها از توزیع نرمال برخوردار هستند.

در این بخش با بهره‌گیری از آزمون معادلات ساختاری به تحلیل استنباطی فرضیه‌های تحقیق پرداخته شد. در این راستا ابتدا به بررسی شاخص‌های نیکویی برازش پرداخته شد، حدنصاب شاخص‌های نیکویی برازش که در جدول (۴) ارائه شده، به‌طوری که نتایج حاصل از برازش حاکی از آن است که مدل برازش داده به متغیرهای پژوهش به روش مدل‌سازی معادلات ساختاری از اعتبار بالایی برخوردار است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های پژوهش در جدول (۵) درج شده است.

بر اساس نتایج جدول (۵)، ضریب مسیر بین خلاقیت و پیشبرد اهداف آموزشی ($\beta = ۰/۵۸$) که نشان‌دهنده همبستگی مثبت است، مقدار آماره آزمون ($t=11.50$, $P\text{-value}=0.001$) است. چون مقدار t برای این پارامتر (طبق قاعده خطای پنج درصد) بزرگ‌تر از ۱/۹۶ محاسبه شده و سطح معناداری نیز از ۰/۰۵ کمتر است لذا تأثیر خلاقیت مدیران بر پیشبرد اهداف آموزشی معنادار است. از طرفی ضریب مسیر بین متغیرهای مهارت مدیران و پیشبرد اهداف آموزشی ($\beta = ۰/۳۴$) که نشان‌دهنده همبستگی مثبت است، از طرفی دارای مقدار آماره آزمون ($t=5.60$, $P\text{-value}=0.001$) است. چون مقدار t برای این پارامتر نیز (طبق قاعده خطای پنج درصد) بزرگ‌تر از ۱/۹۶ محاسبه شده و سطح معناداری نیز از ۰/۰۵ کمتر است لذا تأثیر مهارت مدیران بر پیشبرد اهداف آموزشی نیز معنادار است؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که خلاقیت و مهارت مدیران در پیشبرد اهداف آموزشی آموزش و پرورش منطقه ۱ تهران تأثیر دارد. از طرفی با توجه به مقدار ضریب تعیین R^2 ، خلاقیت مدیران، مجموعاً ۶۳ درصد از تغییرات پیشبرد اهداف آموزشی را پیش‌بینی می‌کند و مهارت مدیران، مجموعاً ۴۹ درصد از تغییرات پیشبرد اهداف آموزشی را پیش‌بینی می‌کند.

جدول ۲. مشخصات توصیفی مشارکت‌کنندگان در پژوهش

متغیر	رده	فراوانی	درصد
سن	۳۰-۳۵ سال	۴۳	۱۹/۵
	۳۶-۴۰ سال	۳۰	۱۳/۶
	۴۱-۴۵ سال	۵۱	۲۳/۲
	بیشتر از ۴۵ سال	۹۶	۴۳/۶
جنسیت	مرد	۲۰۷	۹۱/۴
	زن	۱۳	۵/۹
تحصیلات	لیسانس	۹۴	۴۲/۷
	فوق‌لیسانس و بیشتر	۱۲۶	۵۷/۳
سابقه کاری	کمتر از ۵ سال	۵۴	۲۴/۵
	۶-۱۰ سال	۳۰	۱۳/۶
	۱۱-۱۵ سال	۱۷	۷/۷
	۱۶-۲۰ سال	۴۸	۲۱/۸
	بیشتر از ۲۰ سال	۷۱	۳۲/۳

جدول ۳. آزمون نرمال بودن برای متغیرهای پژوهش

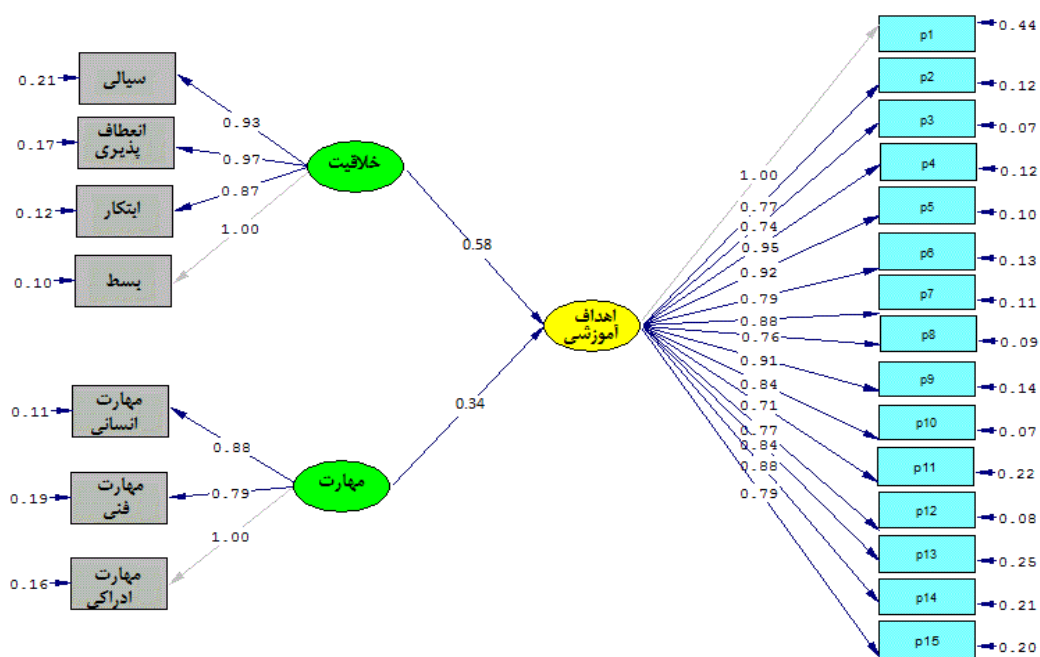
متغیرها	آماره آزمون کولموگروف-اسمیرنوف	سطح معناداری	نتیجه
مهارت	۰/۸۶۶	۰/۴۴۱	نرمال است
خلاقیت	۰/۷۷۱	۰/۵۹۲	نرمال است
پیشبرد اهداف آموزشی	۰/۸۶۴	۰/۴۴۴	نرمال است

جدول ۴. شاخص‌های نیکویی برازش مدل معادلات ساختاری

نام شاخص	برآوردهای مدل اصلی	برازش
(χ^2/df) (کای دو بر درجه آزادی)	۲/۴۶	مناسب
GFI (نیکویی برازش)	۰/۹۱	مناسب
RMSEA (ریشه میانگین مربعات خطای برآورد)	۰/۰۸۲	مناسب
CFI (برازندگی تعدیل یافته)	۰/۹۲	مناسب
NFI (برازندگی نرم شده)	۰/۹۲	مناسب
NNFI (برازندگی نرم نشده)	۰/۹۲	مناسب
IFI (برازندگی فزاینده)	۰/۹۴	مناسب
AGFI (نیکویی برازش تعدیل یافته)	۰/۹۲	مناسب

جدول ۵. نتایج به دست آمده از آزمون فرضیات تحقیق

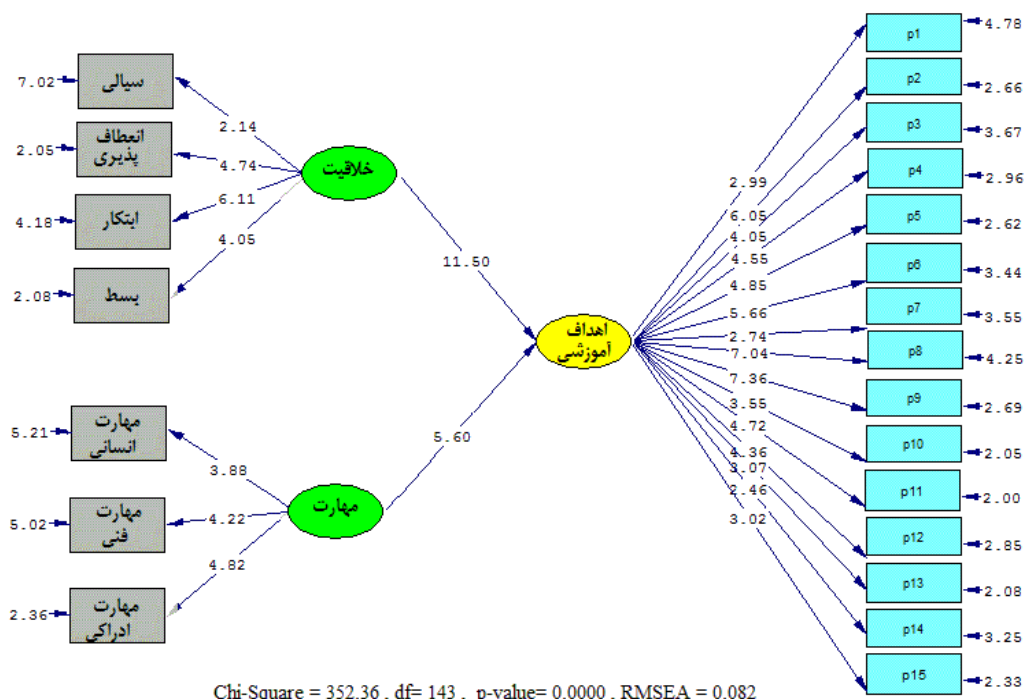
روابط مورد بررسی	ضریب مسیر ^۱	ضریب تعیین R^2	آماره تی t-value	sig	نتیجه
خلاقیت مدیران ← پیشبرد اهداف آموزشی	۰/۵۸	۰/۶۳۰	۱۱/۵	۰/۰۰۱	تائید
مهارت مدیران ← پیشبرد اهداف آموزشی	۰/۳۴	۰/۴۹۴	۵/۶۰	۰/۰۰۱	تائید

Chi-Square = 352.36 , df= 143 , p-value= 0.0000 , RMSEA = 0.082

نمودار ۱. مدل معادلات ساختاری در حالت تخمین ضرایب مسیر

¹ -Path Coefficients

نمودار ۲. مدل معادلات ساختاری در حالت معناداری (t-value)

نتیجه گیری

بر اساس نتایج مشخص شد که خلاقیت و مهارت مدیران در پیشبرد اهداف آموزشی آموزش و پرورش منطقه ۱ تهران تأثیر دارد. نتیجه حاکی از این پژوهش با نتایج تحقیقات کرمانیان (۱۳۹۶)، آزاد (۱۳۹۴)، رسول پور و همکاران (۱۳۹۳)، محرابی و همکاران (۱۳۹۱)، سونگایوان و همکاران^۱ (۲۰۲۰)، آیبی و پالیسبو^۲ (۲۰۲۰) و جاجد^۳ (۲۰۱۶) همخوانی دارد و همسو هست ولی با نتیجه تحقیق تالبی کیشومی و همکاران^۴ (۲۰۱۵) هم راستا نیست. با توجه به این که خلاقیت و مهارت مدیران در پیشبرد اهداف آموزشی آموزش و پرورش منطقه ۱ تهران تأثیر دارد، می توان نتیجه گرفت خلاقیت و مهارت مدیران مدارس دارای نقش حیاتی و مکمل در پیشبرد اهداف آموزشی در ادارات آموزش و پرورش است، چرا که آن ها، مدیران آموزشی برای آغاز نمودن، گسترش دادن و تسهیل کردن نگرش مثبت نسبت به پیشبرد اهداف آموزشی در مدارس هستند و به عنوان یک رهبر آموزشی، می توانند عملکرد کارکنان را ارتقاء دهند و از آن پشتیبانی کنند؛ بنابراین خلاقیت و مهارت مدیران مدرسه تأثیر بسزایی بر چگونگی واکنش و نگرش اعضاء سازمان به پیشبرد

اهداف آموزشی دارند. به طوری که گلیکمن و همکاران (۲۰۰۱) معتقدند که سبک رفتارهای مدیران خلاق بر عملکرد معلم و موفقیت دانش آموزان اثر غیرمستقیم دارد. مهارت و خلاقیت مدیران آموزشی به عنوان یکی از ارکان اساسی دستگاه آموزش و پرورش؛ نقش تعیین کننده ای در پیشبرد اهداف آموزش و پرورش ایفا می کنند. به همین سبب مهارت و خلاقیت مدیران باید ارزشیابی شوند تا میزان هم سوئی آن ها با اهداف آموزشی مشخص شود. نتایج پژوهش ها نشان می دهد که پیشبرد اهداف آموزشی در ادارات آموزش و پرورش مستلزم استفاده بهینه از منابع و ارائه کیفیت خدمات مناسب با استفاده از راهکارهای مدیریتی مناسب و بجا است (کان و همکاران^۵، ۲۰۲۱). نبود سبک مدیریتی صحیح در سازمان به موقعیت نامطلوب در پیشبرد اهداف آموزشی، باعث می شود کفایت خود را از دست دهد و از دستیابی به اهداف خویش باز ماند (پینار^۶، ۲۰۲۱). از این رو ایجاد و تقویت رفتارهای مناسب در مدیران، باعث بهبود اهداف آموزشی می شود، در این راستا یکی از مهم ترین عوامل مؤثر بر پیشبرد اهداف آموزشی، خلاقیت و مهارت مدیران آموزشی است (مقامی و آصفی، ۱۳۹۲). سام

۱. Songcayawon et al.

۲. Ibay & Pa-alisbo

۳. Gajda et al.

۴. Talebi Klshomi et al.

۵. Khan et al.

۶. Pinar

خانپان (۱۳۹۱) چنین بیان می‌دارد که خلاقیت و نوآوری، از مهم‌ترین اهداف آموزش و پرورش و جزء مهم‌ترین رسالت‌های سازمان‌های آموزشی است. در توسعه و تقویت خلاقیت در سازمان‌های آموزشی، بیش از همه، عامل مدیریت خلاق و نوآور، مؤثر و اثرگذار است زیرا نگرش و اعتقاد مدیران آموزشی به خلاقیت و نوجویی در خود سازمان، می‌تواند محیط آموزشی را به کانون تغییرات و نوآوری مبدل سازد؛ بنابراین اگر مدیران مدارس در کنار مهارت‌های مدیریتی از دانش و مهارت خلاقیت و نوآوری نیز برخوردار باشند، زمینه‌های ایجاد رشد در آموزشگاه فراهم می‌شود (هاشمی، ۱۳۹۷: ۳۸). به‌طور مشابه نصری نصرآبادی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی باهدف نقش مدیران مدارس در تحقق اهداف آموزش و پرورش نشان داد مدیریت آموزشی، فرایند هماهنگ کردن استعدادهای آدمی و بهره‌گیری از شرایط محیطی برای اهداف آموزشی است. هدف کلی آموزش و پرورش در هر جامعه‌ای این است که هر فرد را طبق الگوی ارزش‌های فرهنگی، سیاسی، دینی و اجتماعی خود تربیت کرده و انسانی متناسب تحویل جامعه دهد. اهداف آموزش و پرورش سه نقش مهم در مدیریت آموزشی ایفا می‌کنند: املا به فراگیر آموزش و پرورش جهت می‌دهند، ثانیه انگیزه حرکت و فعالیت را به وجود می‌آورند و ثالثاً ملاک‌های کنترل و ارزشیابی فعالیت‌های آموزشی را ایجاد می‌نمایند. مدیر آموزشی باید به مهارت‌های برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، فرماندهی، هماهنگی و کنترل کردن مجهز باشند. یوسفی و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی نشان داد بین متغیرهای رهبری آموزشی مدیران، فرهنگ مدرسه و اثربخشی مدرسه، روابط معنادار مثبت وجود دارد. همچنین نقش میانجی کامل فرهنگ مدرسه در رابطه بین رهبری آموزشی مدیران و اثربخشی مدرسه تأیید شد. بر اساس یافته‌های حاصل، می‌توان نتیجه گرفت که رهبری آموزشی و فرهنگ مدرسه می‌تواند به اثربخشی مدارس کمک کند؛ بنابراین مدیران به‌منظور دستیابی به اثربخشی مدارس، باید فرهنگ مدرسه را توسعه دهند. کرمانیان (۱۳۹۶) در پژوهشی نشان داد میانگین مؤلفه‌های مهارت مدیریت و اثربخشی بالاتر از میانگین بودند و بین مؤلفه‌های مهارت مدیریت و اثربخشی در بین مدیران مدارس ابتدایی بابل رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد. آزاد (۱۳۹۴) در پژوهشی نشان داد که بین خلاقیت مدیران و اثربخشی سازمانی مدیران مدارس شهرستان اردبیل رابطه معناداری وجود دارد. رسول پور و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی نشان دادند بین مهارت‌های سه‌گانه مدیران و عملکرد معلمان و مهارت‌های ادراکی از ارتباط

قوی‌تری نسبت به دیگر مهارت‌ها با عملکرد معلمان برخوردار است. با توجه به این که بین مهارت‌های سه‌گانه مدیریتی مدیران و عملکرد معلمان رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد و مهارت‌های ادراکی از ارتباط قوی‌تری نسبت به دیگر مهارت‌ها با عملکرد معلمان برخوردار است، پیشنهاد می‌شود اداره آموزش و پرورش با برگزاری دوره‌های تخصصی به‌منظور ارتقای سطح دانش مهارت‌های مدیریتی مدیران، بتواند گامی مهم در رسیدن به سیاست‌های سازمانی خود بردارد. محرابی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی نشان دادند که بین خلاقیت کارکنان و اثربخشی آموزش و پرورش استان‌های آذربایجان شرقی و اردبیل رابطه معنی‌داری وجود دارد. ایمانی (۱۳۹۱) در پژوهشی نشان داد بین مهارت‌های مدیریتی با جوسازمانی و رضایت شغلی رابطه معناداری وجود دارد و ابعاد مهارت‌های مدیریتی قادر به پیش‌بینی جوسازمانی و رضایت شغلی می‌باشند. بین دیدگاه معلمان زن و مرد در رابطه با جوسازمانی تفاوت معنادار آماری وجود ندارد. دیدگاه معلمان زن و مرد در رابطه با مهارت‌های کلی و نیز مهارت‌های فنی، انسانی و ادراکی با رضایت شغلی متفاوت است. بین دیدگاه معلمان با سوابق خدمتی مختلف از لحاظ مهارت‌های فنی، انسانی و مهارت‌های کلی مدیریتی با جوسازمانی و رضایت شغلی تفاوت معنادار آماری وجود دارد. سونگایوان و همکاران^۱ (۲۰۲۰) در پژوهشی نتایج نشان دادند که رهبران مدرسه مهارت‌های مدیریتی مؤثری را که توسط معلمان ارزیابی می‌شود. علاوه بر این، این مطالعه ارتباط معناداری را بین مهارت‌های مدیریتی مدیران مدارس و عملکرد معلمان و اهداف آموزشی آشکار کرد؛ بنابراین، محققان توصیه کردند که مهارت‌های مدیریتی مدیران مدارس توسط حوزه‌های مختلف که در اندازه‌گیری استانداردهای عملکرد برای مدیران مدارس هست، تقویت شود. آیبی و پالسیسو^۲ (۲۰۲۰) در پژوهشی با توجه به ارزیابی عملکرد مهارت‌های مدیریتی مدیران مدارس، اکثر آن‌ها خود را از نظر مهارت‌های مفهومی، مهارت‌های انسانی و مهارت‌های فنی بسیار خوب ارزیابی کردند. نیازهای توسعه حرفه‌ای مدیران مدارس خصوصی کاتولیک از نظر مهارت‌های مفهومی، شناسایی سازمان غیررسمی، بیان استراتژی و توانایی قابل پیش‌بینی است. از سوی دیگر، مدیران مدارس به آموزش در زمینه کنترل تعارض، تولید گزارش و مکاتبات رسمی از نظر مهارت‌های انسانی نیاز دارند. درنهایت، آن‌ها نیاز به توسعه حرفه‌ای در مدیریت مالی، مهارت‌های

^۱. Songcayawon et al.

^۲. Ibay & Pa-alisbo

کامپیوتری و بازاریابی از نظر مهارت‌های فنی دارند. جاجدا^۱ (۲۰۱۶) در پژوهشی رابطه مثبت و درعین حال ضعیف بین پیشرفت مدرسه و خلاقیت را نشان دادند. تالبی کیشومی و همکاران^۲ (۲۰۱۵) پژوهشی باهدف بررسی رابطه بین مهارت‌های مدیران و عملکرد مؤثر آن‌ها در مراکز آموزشی کارشناسی انجام دادند. بر اساس نتایج، هیچ‌یک از ابعاد سه‌گانه مهارت‌های فنی، انسانی و مفهومی مدیران قادر به پیش‌بینی عملکرد مؤثر نبودند. با جذب، آموزش و به‌کارگیری افراد ماهر برای ایفای نقش مذکور محقق خواهد شد. لذا پیشنهاد می‌شود کلیه نتایج این تحقیق در اختیار مدیران، برنامه‌ریزان و کلیه متصدیان آموزش و پرورش قرار گیرد تا بدین ترتیب با آگاهی آنان از وضعیت موجود و ارتباط بین متغیرها که در تحقیق به آن‌ها اشاره شده است زمینه‌های مؤثر رشد و افزایش کارایی، خلاقیت و مهارت نیروی انسانی و به‌تبع آن پیشبرد اهداف آموزشی را فراهم آورند. در پرتو خلاقیت ابتکاری مدیران می‌توانند خود و مدرسه تحت مدیریت خود را در مواجهه با مشکلات و بهره‌گیری از فرصت‌ها سازگار نمایند و سبب احساس رضایت بیشتری در ارتباط با کار خود نمایند. آموزش خلاقیت ابتکاری به مدیران مدارس در پیشبرد اهداف آموزشی مهم است چراکه در صورت قرار گرفتن مدیران با انگیزش بالا و کارآمد در نظام آموزشی این سیستم می‌تواند باکیفیت بالاتری به اهداف خود برسد. از طرفی برگزاری سمینار، کارگاه، دوره‌های آموزشی، برای ایجاد و افزایش مهارت‌های انسانی لازم مدیران آموزشی و کارشناسان و برنامه ریزان می‌تواند نقشی سازنده در پیشبرد اهداف آموزشی داشته باشد. به پژوهشگران در تحقیقات آتی پیشنهاد می‌شود در تداوم مسیر مطالعه حاضر، بررسی میدانی مدل ارائه‌شده را در دیگر سازمان‌ها و در شهرهای دیگر، مدنظر قرار دهند تا به‌صورت عملیاتی شاهد یک مدل بومی در این زمینه باشیم که در بافت سازمان‌ها هم موردبررسی و ارزیابی قرارگرفته باشد. چنین مدلی می‌تواند مورد استفاده سازمان‌ها به‌منظور بررسی دیدگاه مدیران عالی، افزایش خلاقیت، مهارت و پیشبرد اهداف آموزشی مدیران باشد.

فهرست منابع

آزاد، رسول. (۱۳۹۴). بررسی رابطه ی بین خلاقیت مدیران و اثربخشی سازمانی مطالعه موردی مدیران مدارس متوسطه شهرستان اردبیل.
امرانی، مهدی، رژه، مهدی، سالاری، مهشید، فرجی خیای، فرزاد. (۱۴۰۰). همبستگی بین خلاقیت و مهارت

کارآفرینی در مدیران بیمارستان‌های آموزشی، فصلنامه مدیریت در سیستم سلامت. ۱۳(۲): ۲۴۰-۲۵۰.
ایمانی، جواد. (۱۳۹۱). تبیین رابطه مهارت‌های مدیریتی مدیران با جوسازمانی مدارس و رضایت شغلی معلمان از دیدگاه معلمان. نشریه علمی آموزش و ارزشیابی (فصلنامه)، ۵(۱۷): ۷۳-۴۵.
دلاور، سعید، هدایت نورمحمدی، مرادی، سعید. (۱۳۹۸). نیازسنجی آموزشی مدیران مدارس ابتدایی، انتشارات: جالیز.
درویشی، صیاد، داودی دهقانی، ابراهیم. (۱۴۰۱). تأثیر رهبری تحول‌گرا بر خلاقیت کارکنان با نقش میانجی معنویت در محیط کار (مورد مطالعه: کارکنان پلیس پیشگیری استان قم، فصلنامه مدیریت بهره وری، ۱۶(۳): ۱۲۳-۱۴۹.
رسول پور، فایق و محمودی فر، یوسف و شیخ شرفی، حسن. (۱۳۹۳). نقش مهارت های مدیران در ارتقای عملکرد نیروی انسانی (مطالعه موردی آموزش و پرورش شهرستان مهاباد)، اولین کنفرانس بین المللی اقتصاد، مدیریت، حسابداری و علوم اجتماعی، رشت.
سام خانیان، محمد ربیع. (۱۳۹۱). خلاقیت و نوآوری در سازمان آموزشی، تهران: انتشارات رسانه.
شفیعی مطهر، سید علیرضا. (۱۴۰۰). همگام با مدیران موفق، تهران انتشارات آوای نور.
صالحی، ابوتراب. (۱۳۹۴). بررسی رابطه مهارت‌های مدیران با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ابتدایی شهرستان ابهر، پایان نامه کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان.
صافی، احمد. (۱۳۸۴). آموزش و پرورش ابتدایی، راهنمایی تحصیلی و متوسطه؛ تهران: انتشارات سمت.
کرمانیان، مرضیه. (۱۳۹۶). شناسایی رابطه بین مهارت های مدیریتی با اثربخشی مدیران مدارس ابتدایی شهر بابل، دومین کنفرانس ملی رویکردهای نوین در آموزش و پژوهش، محمودآباد.
مقامی، مهدی، آصفی، احمدعلی. (۱۳۹۲). ارتباط بین سبک مدیریت ریسک در مدیران گروه و رؤسای تربیت بدنی دانشگاه های آزاد اسلامی مراکز استان های کشور، مدیریت ورزشی، شماره ۹۷، ۱۶-۱۱۳.

². Talebi Klishomi et al.

¹. Gajda et al.

- Lichtarski, J. M. (2018). Project-Driven Heterarchy: An Empirical Study On Project Teams' learning Abilities And Creativity. *European Project Management Journal*, 8(1), 10-16.
- Pınar, M. E. R. T. (2021). Examination of School Principals' Use of Technology and Individual Innovation Behavior from the Perspectives of Female Teachers. *Malaysian Online Journal of Educational Technology*, 9(2), 30-41.
- Songcayawon, L. S., Prieto, N. S., Ucag, D. T., Tunguia, J. S., Hechanova, K. A., Candelario, E. V., ... & MALABARBAS, G. (2022). Managerial skills of schools heads and the performance of teachers: The case of public schools in Antique, Philippines. *Journal of Social Sciences and Management Studies*, 1(2), 77-85.
- Talebi Klishomi, S., Jahani, J., Karimizadeh, E. (2015). An Investigation of the Relationship between Managers' Skills and Their Effective Performance at Undergraduate Educational Centers. *Health Management & Information Science*, 2(2), 52-55.
- Yossef, S. A. M., & Rakha, A. H. H. (2017). Efficiency of Personal and Administrative Skills for Managerial Leadership on Administrative Creativity at Najran University. *Journal of Education and Practice*, 8(6), 113-122.
- محرابی، جواد، رهنما، افشین، درستی، علی. (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین خلاقیت کارکنان و اثربخشی سازمانی، فصلنامه علوم فناوری، ۴(۱۱): ۴۳-۶۰.
- نصری نصرآبادی، اکبر، رستم زاده دال پری، سمانه، فرجی، حدیثه، بوجاری، منیر. (۱۴۰۱). نقش مدیران مدارس در تحقق اهداف آموزش و پرورش، هفتمین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم تربیتی و آموزشی.
- هاشمی، سید احمد. (۱۳۹۷). بررسی رابطه ی بین خلاقیت مدیران مدارس و عملکرد آنان در جذب منابع مالی در شهرستان لامرد در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲. نوآوری های مدیریت آموزشی ۱۳(۲): ۳۵-۴۶.
- یوسفی، علی، زاهد بابلان، عادل، معینی کیا، مهدی. (۱۴۰۰). رابطه بین رهبری آموزشی مدیران و اثربخشی مدرسه با نقش میانجی فرهنگ مدرسه در مدارس دوره اول متوسطه استان اردبیل. *دوماهنامه علمی - پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*، ۱۲(۲): ۹۲-۷۶.
- Bollinger, S. R. (2019). Creativity and forms of managerial control in innovation processes: tools, viewpoints and practices. *European Journal of Innovation Management*.
- Brooks, B., Curnin, S., Owen, C., & Boldeman, J. (2019). New human capabilities in emergency and crisis management: From non-technical skills to creativity. *Australian Journal of Emergency Management*, The, 34(4), 23-30.
- Easton, E., & Djumalieva, J. (2018). Creativity and the future of skills. *London: [sn]*.
- Gajda, A. (2016). The relationship between school achievement and creativity at different educational stages. *Thinking skills and creativity*, 19, 246-259.
- Ghofran, A., & Arbabisarjou, A. (2021). Investigating the Relationship between Managers' Skills and Job Performance and Creativity of Employees of Zahedan University of Medical Sciences. *Pakistan Journal of Medical & Health Sciences*, 15(4), 1149-1154.
- Ibay, S. B., & Pa-alisbo, M. A. C. (2020). An Assessment of the Managerial Skills and Professional Development Needs of Private Catholic Secondary School Administrators in Bangkok, Thailand. *World Journal of Education*, 10(1), 149-163.
- Kars, M., & Inandi, Y. (2018). Relationship between School Principals' Leadership Behaviors and Teachers' Organizational Trust. *Eurasian Journal of Educational Research*, 74, 145-164.

The Impact of Managers' Creativity and Skills on Advancing Educational Goals in District 1 of Tehran

Abstract

The creativity and skills of educational managers, as fundamental pillars of the education system, play a decisive role in advancing educational goals. Therefore, assessing managers' creativity and skills is essential to determine their alignment with educational objectives. This study aimed to examine the impact of managers' creativity and skills on advancing the educational goals of District 1 of Tehran's education system. This study is applied in terms of purpose and employs a descriptive-survey research method. The statistical population comprised 514 male middle school principals in District 1 of Tehran. Cochran's formula was used to determine the sample size, and 220 participants were randomly selected to complete the research questionnaire online. The research instruments included Torrance's Creativity Questionnaire (1963), Katz's Managerial Skills Questionnaire (2000), and a researcher-developed questionnaire on advancing educational goals. The validity of the instruments was first confirmed through content validity by educational management experts, and then through the Average Variance Extracted (AVE) method. Cronbach's alpha coefficient was used to confirm reliability, with all items reporting values above 0.7, indicating acceptable reliability. Structural equation modeling (SEM) was employed to test the research hypotheses using LISREL 8.8 software. The data analysis results revealed that managers' creativity ($t = 11.50$, $P\text{-value} = 0.001$) and skills ($t = 5.60$, $P\text{-value} = 0.001$) significantly impact the advancement of educational goals in District 1 of Tehran's education system. Managers' creativity accounted for 63% of the variance in advancing educational goals, while their skills accounted for 49% of the variance. The findings indicate that both creativity and managerial skills significantly contribute to advancing educational goals in District 1 of Tehran's education system.

Keywords: Creativity, Managerial Skills, Advancement of Educational Goals, Education System